

ಕರುಳು, ಹೃದಯದ ಭಾಷೆ

'ನಂಟು ನಿಘಂಟು' (ನ. 14) ಮುಖಪುಟದಲ್ಲಿ ತಾಯಿ ಹಾಗೂ ಕಂದಮ್ಮಗಳ ಕರುಳು, ಹೃದಯದ ಭಾಷೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ವಿವಿಧ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು ಬಹಳ ಸುಂದರವಾಗಿವೆ. ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರದ ತಾಯಂದಿರ ಅನಿಸಿಕೆಗಳು, ಹೊಸ ಹೊಸ ಪದಗಳ ಸೃಷ್ಟಿ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿವೆ.

—ಸಿ.ಕೆ. ಗಣಪ್ಪನವರ ಮುಂಡರಗಿ

ವಿಚಿತ್ರ ಭಾಷಾಕೋಶ

ಮುಖಪುಟ ಲೇಖನ, 43 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿನ ನನ್ನ ಮಗನ ಭಾಷಾಕೋಶವನ್ನು ನೆನಪಿಸಿತು. ಅವನು ಮೊಸರಿಗೆ ನಮೆ, ನೀರಿಗೆ ನಂಬು, ಗುಡುಗಿಗೆ ಗುಡುಮಂಗ, ಗದ್ದೆಗೆ ದಗ್ಗೆ, ಬೇಲಿಗೆ ಲೇಬಿ, ಬೇಡ ಅನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ಡಾಬಾ, ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಇನ್ನೂ ಒಂದು ವಿಚಿತ್ರ ಅಂದರೆ, **hopeless fellow** ಎಂದು ಕೆಲವು ಸಾರಿ ಎಲ್ಲೋ ಹೇಳಿದ್ದು ಕೇಳಿ ಅವ 'ಓಪಳೇಶ್ವರ' ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಹಲವು ತಿಂಗಳುಗಳೇ ಕಳೆದಿದ್ದವು.

—ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಹೆಗಡೆ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ

ಗಂಟು

ನಂಟು ನಿಘಂಟು; ಬರಹಗುಚ್ಛವೆಂದು ಮೌಲಿಕವಾದ 'ಗಂಟು', ನಿಸ್ಸಂದೇಹವಾಗಿ.

—ಸಿ.ಪಿ.ಕೆ, ಮೈಸೂರು

ಭಾಷೆಗೂ ಮೀರಿದ ಅನುಭವ

ಈ 'ಮಗು ಭಾಷೆ'ಯ ಅನುಭವವನ್ನು ಪ್ರತಿ ತಾಯಿಯೂ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾಳೆ. ಪುಟ್ಟ ಕಂದ ತೊದಲ ನುಡಿ ನುಡಿದಾಗ ತಾಯಿಗೆ ಆಗುವ ಸಂತೋಷ ಅಪರಿಮಿತ. ವರ್ಣಿಸಲು ಪದಗಳೇ ಸಾಲದು. ಮಗುವಿನ ನಗು, ಅಳು ತಾಯಿಯ ಕರುಳು ಮೊದಲಿರಿಯುವುದು. ಕಂದನೊಂದಿಗೆ ಮಗುವಾಗಿ ಮಗುವಿನೊಂದಿಗೆ

ಆಡುವ ಮೊಮ್ಮ, ತಾಚಿ, ಬೊಬ್ಬ ಎಂಬ ಹಲವು ಪದಗಳು ಇಂದಿಗೂ ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿವೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ಕರುಳಿನ ಸಂಬಂಧ ಭಾಷೆಗೆ ಮೀರಿದ್ದು.

—ಮಧು, ಬೆಂಗಳೂರು

ಮಕ್ಕಳ ಸಿಹಿ ಮಾತು

ಅಮ್ಮ—ಮಗುವಿನ ನಡುವಿನ ಬಾಲ ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಓದುತ್ತಿದ್ದಾಗ ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳು, ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳ ಬಾಲ್ಯ, ಅವರ ತೊದಲು ನುಡಿಗಳು ನೆನಪಾದವು. ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳು 'ಬರ್ಫಿ' ಕೇಳಲು ಬೆರಳಿನಿಂದ 'ಡೈಮಂಡ್' ಆಕಾರ ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. 'ಚಾಕೋಲೇಟ್'ಗೆ 'ಕೊಕೋಲೇಟ್' ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಸಿಹಿ ಮಾತುಗಳು ಲೇಖನದಿಂದ ಮರುಕಳಿಸಿದವು.

—ಸೀತಾ ಕೇಶವ ಸಿಡಿ

ಸೊಗಸಾದ ಸಂಗ್ರಹ

ತುಂಬ ಅಪರೂಪದ, ಹೊಸತಾದ, ಅಮೂಲ್ಯ ಸಂಗ್ರಹ. ತಾಯಿ ಮತ್ತು ಮಗುವಿನ ವಾತ್ಸಲ್ಯದ ಸವಿ ತುಂಬ ಸೊಗಸಾಗಿದೆ.

—ಹುರುಕುಡಿ ಶಿವಕುಮಾರ ಬಾಚಿಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ

ಮಹಾನ್ ಕಲಾವಿದನೂ ಮೇರುಕವಿಯ ಕುರ್ಚಿಯೂ

'ಕಲಾತಪಸ್ವಿ ಕೆ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ' (ನ. 14, ಜಗನ್ನಾಥ ಪ್ರಕಾಶ್ ಎನ್.) ಓದುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಸಂತೋಷದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಂಗತಿ ನೆನಪಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಕುವೆಂಪು ನಿವಾಸ 'ಉದಯರವಿ'ಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಕೂರುವಂತಹ ಒಂದು ಸುಂದರ ಸೋಫಾ ಮತ್ತು ಒಂದು ಈಸಿಚೇರ್ ಇದ್ದವು. ಕುವೆಂಪುರವರ ಶ್ರೀಮತಿ ಹೇಮಾವತಿಯವರು ಇವನ್ನು ನನಗೆ ತೋರಿಸಿ, 'ನೋಡಿ ಕಲಾವಿದ ವೆಂಕಟಪ್ಪನವರು ಕುವೆಂಪು ಅವರಿಗಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ವಸ್ತುಗಳು' ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಹೋದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಆ ವಸ್ತುಗಳು ಕಲಾವಿದ ವೆಂಕಟಪ್ಪನವರನ್ನು ನೆನೆಯುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವು.

ಈಗ ಈಸಿಚೇರ್ ಕುವೆಂಪು ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯದಲ್ಲಿ, ಮತ್ತೆ ಹಾಕಿದ ಕುರ್ಚಿ 'ಉದಯರವಿ'ಯಲ್ಲೇ ಇವೆ. ಈ ವಸ್ತುಗಳು ಒಬ್ಬ ಮಹಾನ್ ಕಲಾವಿದ ಹಾಗೂ ಮೇರುಕವಿ ಇಬ್ಬರನ್ನೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ನೆನೆಯುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ.

—ಪದ್ಮಾ ಶ್ರೀರಾಮ

ಮೌಲಿಕ ಮಾತುಗಳು

'ಅಮ್ಮನ ಭಾಷೆ' (ನ.14, ಚಂಪಕಮಾಲಾ) ಓದಿದೆ. ಆಂಗ್ಲರು ಬರುವುದಕ್ಕೂ ಮುನ್ನ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕ್ರಾಂತಿಗೆ ಮೊದಲು ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಜರು ಅನ್ನ, ಅರಿವೆ, ಬಾಳಿಗೆ ಮತ್ತೆಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಒಂದೇ ಆಗಿದ್ದ ಭಾಷೆ ಇಂದೇಕೆ ಹೀಗಾಯ್ತು ಎಂದು ಯೋಚಿಸುವಂತಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ನಾಡು ಕಟ್ಟಿದ, ಭಾಷೆ ಬೆಳೆಸಿದ ಕವಿ, ಸಂತರು, ಸಾಹಿತಿಗಳು, ನಾಡೋಜರು ಈ ನಾಡು— ನುಡಿ ಬೆಳೆಸಿದ ಪರಿ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿದೆ. ನಾವಿಗ ಅವರ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಮುನ್ನಡೆದು ಕರುಳ ಸಂಬಂಧ (ಕನ್ನಡ) ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ತಾಯ್ನುಡಿಯನ್ನೂ ಬಳಸಿ ಬೆಳೆಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ಬಾಳಬೇಕಿದೆ.

ಚಿಂತನಾರ್ಹ ಬರಹ.
—ಕೊಪಿಮ, ಬಸರಕೋಡು

ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿಯ ಪ್ರತಿರೂಪ

'ರೋಹಿಣಿ ನಕ್ಷತ್ರ' (ನ. 14, ಪ್ರವೀಣ ಕುಲಕರ್ಣಿ) ಲೇಖನ ಸ್ಫೂರ್ತಿದಾಯಕವಾಗಿದೆ. ರೋಹಿಣಿ ಗೋಡಬೋಲೆ ಅವರು ಮಹಿಳಾ ಕುಲತೀಲಕವಾಗಿ ರಾರಾಜಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿಯ ಪ್ರತಿರೂಪವಾಗಿ, ಬತ್ತದ ಚಿಲುಮೆಯಾಗಿ ಮಿನುಗಿದ್ದಾರೆ.

—ಸುಮನಾ

ಅಸ್ಸೀಮ ಸೊಬಗಿನ ಮಗ್ಗಲೀನಾ

'ಸುರಸುಂದರಿ ಮಗ್ಗಲೀನಾ' (ನ. 14, ಎಸ್.ಪಿ. ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ) ಪ್ರವಾಸ ಲೇಖನ ಋಷಿ ನೀಡಿತು. ಕಲಾವಿದನ ಕುಂಚದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದ ಚಿತ್ರವೋ ಎಂಬಂತೆ ಬೆಳ್ಳಿ ಬೆಟ್ಟಗಳ ನಡುವೆ, ಹಚ್ಚಹಸುರಿನ

ವಿ-ಲಕ್ಷಣ

ಛೇ! ಅಪ್ಪರೆ ಫೈತಾಚಿ 'ಪಿಶಾಚಿ'ಯಲ್ಲ! ಆದರೂ ನಿಸ್ಸಂಶಯವಾಗಿ ವಿ-ಲಕ್ಷಣವಾದ ಹೆಸರು: ಸಂಶಯ ಪಿಶಾಚಿ? —ಸಿ.ಪಿ.ಕೆ

ಹುಲ್ಲುಗಾವಲಿನ ಸುಂದರ, ಪುಟ್ಟ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿಯ ಪರ್ವತಶ್ರೇಣಿಯ ಚಿತ್ರ ನೋಡಿ ಆಹ್ಲಾದವೆನಿಸಿತು.

—ಟಿ.ಎಸ್. ಪ್ರತಿಭಾ, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ

ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಟ್ಟುವಂಥ ವಿವರಣೆ

'ನುಗ್ಗಿ ನಡೆ ಮುಂದೆ!' (ನ. 14, ಸುಮಾ ರಮೇಶ್) ಲೇಖನ ಓದಿ ಋಷಿಯಾಯಿತು. ಮುಂಜಾನೆಯ ವಾಯುವಿಹಾರವನ್ನು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಟ್ಟುವಂತೆ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನನಗೂ ಇಂಥ ಅನುಭವಗಳಾಗಿವೆ. ಈಗ ನಡಿಗೆಯೊಂದಿಗೆ ಲೇಖನದ ಸಾಲುಗಳೂ ನೆನಪಾಗುತ್ತಿವೆ.

—ಚಿನ್ಮಯ ಎಸ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ, ಬೆಂಗಳೂರು

ವೈಚಾರಿಕ ಬರಹಗಳು

'ನುಧಾ'ದಲ್ಲಿನ ಸಂಪಾದಕೀಯ ಮತ್ತು ವಿಚಾರ ಲಹರಿ ಬರಹಗಳು ಬಹಳ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿವೆ. ವಿಷಯಗಳು ಸಕಾಲಿಕ, ವೈಚಾರಿಕತೆಯಿಂದ ತುಂಬಿರುತ್ತವೆ.

—ಗಂಗಾಧೇವಿ, ಬೆಂಗಳೂರು